

Regeringskansliet, Klimat-och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
ivana.vujic@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över remiss: Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32),

Er beteckning: KN2026/01343

Sammanfattning av Länssstyrelsen Östergötlands synpunkter

Länssstyrelsen delar de slutsatser som remissen pekar på, att ta emot en stor företagsinvestering innebär oftast ett risktagande för en kommun.

Vi ser positivt på utredningens huvudsakliga ansats, att staten lämnar särskilt stöd till kommuner som berörs av stora företagsetableringar eller företagsexpansioner som är viktiga för landets ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning.

Inrättande av en permanent statlig rådgivningsfunktion ger kommunerna ett bra stöd vid större företagsetableringar. Utifrån ett regionalt och lokalt perspektiv skapas goda förutsättningar för samverkan med berörda aktörer i en föreslagen rådgivningsfunktion.

Vi ser också positivt på det flyttstöd Arbetsförmedlingen föreslås ta fram med beaktande av geografiskt läge för kommunerna och tillgång till infrastruktur.

En generell brist i utredningen är att den inte synliggör de insatser som behövs från länsstyrelsen i samband med större företagsetableringar. Länsstyrelsen har genom sina generella uppdrag en nyckelroll som samordnare av statliga intressen inom den fysiska samhällsplaneringen och härutöver en mängd myndighetsarbetsuppgifter med samverkansåtgärder, prövning eller tillsyn inom en mängd olika relevanta regelverk. Länsstyrelsen arbetar för att främja en hållbar regional utveckling och tillväxt där länsstyrelsen arbetar för att samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet.

Överväganden och förslag

Länsstyrelsen delar de slutsatser som remissen pekar på, att ta emot en stor företagsinvestering innebär oftast ett risktagande för en kommun. Att osäkerheten förstärks av att man i förväg inte säkert kan veta om företagets investering i slutändan får den planerade omfattningen eller om kommunens skatteintäkter verkligen ökar så mycket som ursprungligen antogs samt att det inte är givet hur många skattebetalande personer som kommer att flytta till kommunen som följd av företagsinvesteringen.

Den viljeinriktning som regeringen uttalat enligt nedan och den problembild kommuners risktagande kan innebära, visar på det behov av insatser som man pekar på. Både i allmänhet och specifika situationer.

Regeringen framhöll i den industristrategi som antogs i juni 2025 att varje företagsetablering sker i en lokal och regional kontext och kan innebära stora åtaganden för enskilda kommuner och regioner. Kommuners kostnader uppstår i närtid medan intäkterna är osäkra och ligger längre fram i tiden. Samtidigt behöver ett kommunalt budgetunderskott regleras inom tre år enligt kommunallagen. Regeringen påpekar att det innebär ett risktagande, som kan bli särskilt utmanande för små kommuner. Sammantaget sägs detta innebära betydande risker för framför allt kommunernas ekonomi, och därmed för de människor som bor och verkar i berörd kommun i dag. Regeringen framhåller att om kommunen inte gör samhällsinvesteringarna riskerar nyttorna av industrins stora investeringar att inte materialiseras för vare sig kommunen eller landet som helhet. Mot denna bakgrund anger regeringen som en målsättning i strategin att det bör råda *"goda förutsättningar för*

kommuner att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner”.

Vi tillstyrker i huvudsak föreslagna ekonomiska stöd till kommuner, byggbolag och privatpersoner för att stimulera tillskapande av lokal infrastruktur och bostäder, liksom att en särskild pott avsätts för utveckling av statlig transportinfrastruktur som stödjer etableringarna. När det gäller föreslagen förordning om statlig hyresförlustgaranti ser vi dock att regleringen i 4 § om när hyresförlustgaranti kan utfärdas med fördel kan omformuleras. Nuvarande skrivning, särskilt punkt 2, framstår som mycket otydlig. Det skulle också vara bra om utredningen gav en bild av vilken insats som förväntas från berörd länsstyrelse vid tillämpning av samma §. Generellt gäller att en utförligare vägledning behövs för samtliga de föreslagna stöden.

En generell brist i utredningen är att den inte synliggör de insatser som behövs från länsstyrelsen i samband med större företagsetableringar. Länsstyrelsen har genom sina generella uppdrag en nyckelroll som samordnare av statliga intressen inom den fysiska samhällsplaneringen och härutöver en mängd myndighetsarbetsuppgifter med samverkansåtgärder, prövning eller tillsyn inom en mängd olika relevant regelverk. Länsstyrelsen arbetar för att främja en hållbar regional utveckling och tillväxt där länsstyrelsen arbetar för att samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet. Ett av få ställen i utredningen där länsstyrelsen nämns är på sid 120 där man ser behov att regeringen lägger särskilda uppdrag till länsstyrelser där etablering blir aktuell. Vi ser positivt på att regeringen formulerar sådana uppdrag men det hade varit bra med en tydligare förklaring av vilka typer av insatser som förväntas av berörda länsstyrelser. Oavsett inriktning är det också avgörande att länsstyrelsen i samband med sådana uppdrag också tilldelas särskilda resurser. Detta för att säkerställa att Länsstyrelsens myndighetsuppgifter kan hanteras med tillräcklig kapacitet och effektivitet. Annars finns risk att etableringsprojektet hämmas genom en alltför långsam myndighetshantering hos länsstyrelsen.

Vi ser positivt på inrättande av en permanent statlig rådgivningsfunktion för att förbättra statens stöd och rådgivning till kommuner som vill attrahera och ta emot större

företagsetableringar och företagsexpansioner som är viktiga för svensk ekonomi, samt stärker den regionala och lokala tillväxten. Det är önskvärt att denna funktion i samband med företagsetableringar samverkar med berörda aktörer på regional och lokal nivå utifrån de förutsättningar som råder lokalt. Business Sweden är föreslagen som en kandidat. De har erfarenhet av arbete kring stöttning vid företagsetableringar och finns lokalt förankrat på flera ställen i landet.

Vi ser också positivt på det förslag som Arbetsförmedlingen föreslår ta fram angående förslag om nytt flyttstöd generellt. Det är viktigt för kommunen att säkerställa att kompetens som behövs för en företagsetablering har möjlighet att bosätta sig i berörd kommun och därmed bidra till skatteintäkter. Detta kan skapa goda förutsättningar och ge positiva effekter både för individer, med en minskad arbetslöshet, och kommunen som får ökad skatteintäkt. Detta under förutsättning att individen bosätter sig på den nya orten. Andra förutsättningar som kan påverka en flytt för individen kan vara kommunikationsmöjligheter och närhet till den nya etableringen. Kommuners geografiska läge och infrastruktur påverkar också individers förutsättningar för en flytt.

Vi ser positivt på det förslag om en möjlighet till extra tilldelning av statsbidrag för yrkesvux till kommuner med särskilt stora behov av utbildning vid till exempel stora företagsetableringar och företagsexpansioner, som lämnades av Yrkesvux utredningen 2024.

Vi ser även positivt på att tillsätta en utredning för att närmare analysera förutsättningarna, med utgångspunkt i den modell för nedskrivning av studieskulder som Accelerationskontoret redovisar i delbetänkandet. Det är positivt att skapa goda förutsättningar för att attrahera och behålla akademiskt utbildade personer som bor och verkar i kommuner med stora företagsetableringar.

Beslutet har fattats av landshövding Gunilla Svantorp med projektledare Catharina Marklund som föredragande. I yttrandet har Länsarkitekt Jan Persson samt Näringslivs- och tillväxtdirektör Madeleine Söderstedt Sjöberg yttrat sig.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Catharina Marklund för frågor på telefon 010- 223 52 97 eller via e-post catharina.marklundansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer i ämnesraden för e-post.

Det går även bra att ringa till Länsstyrelsens växel, telefon 010-223 50 00.